

forhindre eller gribe ind i det gode Samarbejde mellem Socialdemokraterne og det radikale Venstre, saa længe det er ønskeligt og nødvendigt for begge Parter og deres Interesser.

Men naar nu den højtærede Minister vender sig med Ordene Romantiker og Teolog o. s. v. mod mig, falder det mig samtidig ind, om ikke den højtærede Minister selv har en Rem af Huden. Jeg sagde før, at det er en udsøgt Nydelse at høre Finansministeren tale, men er der ikke ogsaa samtidig mere Æstetik i hans Tale, jeg vil ikke bruge Ordet Romantik, men mere Æstetik end Politik i den? Mon den højtærede Minister ikke nok saa meget tænker paa den æstetiske Virkning som paa den politiske? Jeg vil nu ikke være ondsksfuld — dertil var den højtærede Minister i Gaar alt for elskværdig imod mig —, men jeg kunde godt fremdrage adskillige Tilfælde, hvor det forekommer mig, at den højtærede Minister i sin Trang som den vittige Mand og aandrige Taler, han er, til at lade Aandrigheden spille maaske har sagt Aandrigheder, der ikke altid var saa vel politisk betænkte i Øjeblikket. Der ligger vel deri en Svaghed i Ministerens hele Stilling, at den øjeblikkelige, æstetiske Virkning somme Tider har været den overvejende paa Politikens Bekostning. Vi fra vor Side bestræber os mere for at handle og tale politisk klogt i hver enkelt given Situation end just paa at spille med Aandrigheder. Aandrighed er jo af en ejendommelig Art. Jeg nævnedes før disse to Sætninger, der jo er til en vis Grad rigtige, men alligevel modsiger hinanden: Jo mere det skifter, jo mere bliver det det samme. I denne Sætning er der maaske 15 Sekstendedele Sandhed, et lille Moment af Sandhed (Afbrydelse). Ja, undskyld, jeg har nu en Gang ikke Ordet i min Magt som den højtærede Finansminister, jeg kan gøre mig skyldig i en Fortalelse. Jeg er glad ved, at jeg er blevet mindet derom, saa jeg har faaet Lejlighed til at rette det. Hvis der er $\frac{1}{16}$ Sandhed, mangler der $\frac{15}{16}$. Eller vi kan jo ogsaa sige, det er $\frac{1}{100}$ Sandhed, og der mangler de 99 Hundrededele. Saadan er det i Virkeligheden: En Aandrighed trænger for at give et rigtigt Billede i Regelen til at suppleres med en Række andre Aandrigheder.

Jeg mindede før om Socialdemokratiet i Halvfjerdserne og Firserne. Der er ingen Tvivl om, at efter som Arbejderbevægelsen er blevet stærkere og mere udbredt og har grebet mere om sig, er Tankegangen blevet mere socialistisk bevidst og Ryggene rankere,

Kravene dristigere. Og nu er Partiet blevet saa dristigt, at vi sender en af vore egne Mænd ind i den højtærede Finansministers Ministerium, endda sammen med en Højremand og en Venstremand. Og vi er slet ikke betænkelige derved. En saadan Tillid har vi til Socialismen og Socialdemokratiet. Der vilde maaske have været Tider, hvor vi ikke havde været dristige nok dertil, ligesom der var Tider, hvor Venstre ikke kunde tænke sig saadanne Eksperimenter. Dermed være ikke sagt, at vi er doktrinære. Den højtærede Indenrigsminister brugte i Aftes en Vending, hvori han talte om Socialismen, jævnstillet med Georgeismen, jævnstillet med de radikal-socialle Ideer som dem, der skulde præge og bære Udviklingen. Han nævnedes udtrykkelig Socialismen, der ikke for ham stod som en Taage, men som noget ganske bestemt. Han nævnedes tillige, at det ikke vilde blive nogen doktrinær Marxisme, og deri kan jeg give ham Ret. Det vil overhovedet ikke blive Doktrinærisme. Men Marxismen er ikke doktrinær, og Karl Marx var selv mindst af alt doktrinær. Han var en levende Personlighed under Udvikling, han var en Nationaløkonom og en Historiker og i høj Grad en Politiker, som f. Eks. ved „Internationale“s Stiftelse i 1864 meget tog opportunistiske Hensyn til den engelske Arbejderklassens Anskuelse, Følelser og Stemninger. Han var alt andet end doktrinær. At der senere har dannet sig en Marxisme, der er doktrinær — ja, det er noget, der er sket ved alle store Bevægelser, men Ophavsmændene var ikke doktrinære. Doktrinærisme er os Socialdemokrater fjernt. Fra Begyndelsen af, fra 70erne, 80erne og 90erne, har det danske Socialdemokrati staaet Doktrinærismen fjernt, maaske meget fjernere end adskillige Elementer i den højtærede Finansministers eget Parti. Under Forhandlingerne om Grundlovssagen f. Eks. og ved forskellige andre Lejligheder, ved Retsreformens Gennemførelse, var Socialdemokratiet mindre doktrinært end adskillige af den højtærede Finansministers egne Meningsfæller, og blandt andet derfor naaede vi de betydelige Resultater, vi fik. Men dermed er vi ikke blevet mindre socialistiske. Jeg tror, at vor socialistiske Tankegang og Opfattelse er stadig voksende i Klarhed og Bestemthed, og ikke mindst har Forholdene under Krigen bidraget dertil. Det er maaske rigtigt, som den højtærede Finansminister siger, at vi Danske fra Fødselen af og af Naturen er Romanitikere, men vi Socialdemokrater har mere